Ilanngussaq
Bilag 1

INATSISARTUT

Naalakkersuisut Siulittaasuat
/Maani

Ulloq: 06-06-2020
J.nr.: 01.32.05-00035

Naalakkersuisut nipisattassiissutinik qaffaaviginninnerat il.il. pillugit suliamik ingerlatsisimaneq pillugu apeqqutit.

Nipisattassiissutinik Naalakkersuisut qaffaanerannut tunngatillugu aammalu Naalakkersuisut Siulittaasuata aalisariutiminik atukkiisimanerata kingullertigut tusagassiorfitsigut oqallisigineqarnera tunngavigalugu, pisut assigiinngitsut sukumiinerusumik erseqqissaavigineqassasut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Inatsisartut suleriaasianni § 14, imm. 2-3-mut kiisalu pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaannut innersuussilluni apeqqutigineqartut tulliuttut akineqarnissaat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap qinnutigaa:

1. Ullormit sorlermit angallamminik allamut, piffissamullu qanoq sivisutigisumut attartortitsilersimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut Siulittaasuat qinnuigineqarpoq, kiisalu tamanna qanga isumaqatigiissutigineqarsimanersoq?

2. Ilanngullugu angallammik attartortitsinermut akiliutinik qanoq ingerlatsisoqarsimanersoq, matumani ilanngullugu aalajangersimasumik attartornermi akiliuteqartoqartarsimanersoq (ass. ullormut) imaluunniit angallatip atornerani sinneqartoorutaasinnaasut ilaannik attartortitsisoq pissarsisimanersoq paasissutissiissutigeqquneqarpoq?

3. Attartortup angallataata motoria nipisanniarnerup nalaani ajornartorsiuteqarmat angallat attartortinneqarsimasoq tusagassiorfitsigut allaaserisami atuarneqarsinnaavoq. Tamanna tunngavigalugu angallatip nipisanniarnermut atorneqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaasoq attartortitsisup ilisimassagaa Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Taamak paasinninneq ilumoorpa?

4. Naalakkersuisut aalajangernerisa ulloq 12. maj 2020-meersup siornatigut ukioq manna nipisattassiissutit qaffanneqarnissaat pillugu isummernissamut tunngavissiamik siusinnerusukkut saqqummiunneqarsimasumik Naalakkersuisut itigartitsisimappat?

    a. Taamaattoqarpat: Naalakkersuisut Siulittaasuat kaammattuuteqarnermigut allatulluunniit iliuuseqarnermigut nipisattassiissutit qaffanneqarnissaat pillugu siunnersuummik Naalakkersuisunut saqqummiusseqqinnissamik aalajangernermut peqataasimava?

5. Qanoq annertutigisumik Naalakkersuisut Siulittaasuata nipisattassiissutit qaffanneqarnissaat pillugu isummernissamut tunngavissiap/tunngavissiat suliarineqarneranni peqataasimanerata paasissutissiissutigineqarnissaa qinnutigineqarpoq.

Naalakkersuisut ataatsimiinnerinit imaqarniliat Naalakkersuisut nittartagaanni allassimasunit sukumiinerusassasut Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq – ataatsimiinnernilu immikkoortut suliarineqarneranni Naalakkersuisunut ilaasortat sorliit peqataanerannik imaqarniliat taakku ilaatigut uppernarsaataasinnaassasut.

Ataatsimiinnernit nipisattassiissutit qaffanneqarnissaat pillugu naalakkersuisunit saqqummiussat ilanngussat ilanngullugit kiisalu ataatsimiinnernit imaqarniliat assilineri, apeqqutinut ukununnga akissutinut peqatigitillugit ataatsimiititaliamut nassiunneqassasut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq.

Suliap maanna saqqumilaarnera tunngavigalugu ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq Naalakkersuisut qulaani apeqqutinut piaartumik akissuteqassasut kiisalu uppernarsaatinik ujartorneqartunik pissarsiniarlutik. Tamanna tunngavigalugu akissutit kalaallisuunngorlugit danskisuunngorlugillu **kingusinnerpaamik ulloq 12. juni** tigunissaat ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq.

Inussiarnersumik

Erik Jensen

Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliami Siulittaasoq

INATSISARTUT · PARLIAMENT OF GREENLAND
Postboks 1060 · 3900 Nuuk · ✆ +299 34 50 00 · 🖷 +299 32 46 06 · ina@ina.gl · www.ina.gl

Ilanngussaq
Bilag 2

Formand for Naalakkersuisut
Naalakkersuisut Siulittaasuat

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq

/maani

Nipisattassiissutinik qaffaaneq il.il. pillugit Naalakkersuisut suliamik ingerlatsisimanerat pillugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissut.

11-06-2020
Suliap normua 2020 - 10023
Akt. nr: 13993772

Postboks 1015
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap allagaa 6. juni 2020 ullulerneqarsimasoq innersuussutigaara.

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisut isummernissaanut tunngavissiamik nassiunneqarnissamik kissaataanut tunngatillugu Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi § 10 nr. 1 innersuussutigissavara, tassani aalajangersarneqarsimammat Naalakkersuisut ataatsimiinnerinit imaqarniliami allakkullu allat oqartussamit ataatsimiinnermi taamaattumi atugassanngorlugit suliarineqartartut paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqanngitsut.

Taamaattorli pisuni ataasiakkaani paasissutissat suliap ingerlanneqarnerani pingaaruteqartut pisortat ingerlatsinerat pillugit inatsimmi § 11 imm. 1 naapertorlugu sulianik takunnissinnaatitaanermi ilaapput. Paasissutissat tamakku ataatsimiinnermit imaqarniliami ilaapput, uaniittut takukkit.

Tamatuma saniatigut tusarniaanermit akissuteqaatit tiguneqarsimasut ilanngullugit nassiuppakka.

Apeqqut 1:

Ullormit sorlermit angallamminik allamut, piffissamullu qanoq sivisutigisumutattartortitsilersimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut Siulittaasuatqinnuigineqarpoq, kiisalu tamanna qanga isumaqatigiissutigineqarsimanersoq?

Akissut: Ikinngutima angallataa 26. april 2020 motooria aserorpoq. Tamatuma kingorna oqaasiinnartigut isumaqatigiissutigaarput angallatiga attartorsinnaagaa. Angallat 27. aprilimit 19. maj 2020-mut attartorpaa.

Apeqqut 2:

Ilanngullugu angallammik attartortitsinermut akiliutinik qanoq ingerlatsisoqarsimanersoq,matumani ilanngullugu aalajangersimasumik attartornermi akiliuteqartoqartarsimanersoq(ass. ullormut) imaluunniit angallatip atornerani

sinneqartoorutaasinnaasut ilaannikattartortitsisoq pissarsisimanersoq paasissutissiissutigeqquneqarpoq?

Akissut: Attartorneq nal. akunnikkaartumik akimik aalajangersimasumik akilerneqartarpoq. Attartornermi akigitinneqartut KNAPK-p akigititai malillugit aalajangersarneqarput, angallat aquttoqanngitsoq. Ikinngutiga oqarfigaara ajunngilaq akigitinneqartartut affaannai akiliutigisarukkit, tassalu nal. akunneranut akit nalinginnaasut 25%-ianik, iluanaarniutiginagu aningaasartuutit aalajangersimasut il.il. akilerneqartarnissaat taamaallaat kissaatigigakku.

Isumaqatigiissut malillugu attartortup angallat nal. akunneri qassit atorsimanerlugu nammineq nalunaarutigisarpaa.

Apeqqut 3:

Attartortup angallataata motoria nipisanniarnerup nalaani ajornartorsiuteqarmat angallatattartortinneqarsimasoq tusagassiorfitsigut allaaserisami atuarneqarsinnaavoq. Tamanna tunngavigalugu angallatip nipisanniarnermut atorneqarnissaanaatsorsuutigineqarsinnaasoq attartortitsisup ilisimassagaa Kukkunersiuinermutataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Taamak paasinninneq ilumoorpa?

Akissut: Attartortup angallataata motooria 26. april 2020-mi aserorpoq. Tamanna nipisanniarnerup nalaanni pivoq.

Apeqqut 4:

Naalakkersuisut aalajangernerisa ulloq 12. maj 2020-meersup siornatigut ukioq mannanipisattassiissutit qaffanneqarnissaat pillugu isummernissamut tunngavissiamiksiusinnerusukkut saqqummiunneqarsimasumik Naalakkersuisut itigartitsisimappat?

a) *Taamaattoqarsimappat: Taamaattoqarpat: Naalakkersuisut Siulittaasuat kaammattuuteqarnermigut allatulluunniit iliuuseqarnermigut nipisattassiissutit qaffanneqarnissaat pillugu siunnersuummik Naalakkersuisunut saqqummiusseqqinnissamik aalajangernermut peqataasimava?*

Akissut: Isummernissamut tunngavissiaq ataaseq tunngavigalugu Naalakkersuisut isummersimapput. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut aalajangerput TAC-ip tamakkiisumik qaffanneqarnissaanik KNAPK-imit qinnuteqaat akuerineqassanngitsoq. Aalajangiiffigisassap appaa tassaassimavoq TAC-ip teknikkikkut qaffanneqarnissaata akuerineqarnissaa taamaasilluni 2019-imi TAC-imi pisarineqanngitsoorsimasut annertoqataanik TAC-iliisoqartussanngorlugu.

Aqutsiveqarfinni assigiinngitsuni soorlu Sisimiuni, Maniitsumi Nuummilu nipisattassiissutit amerlineqarnissaanik KNAPK allakkatigut 4. aamma 6. maj 2020-mi allakkatigut qinnuteqarpoq. Piffissap tamassuma nalaanni KANUAANA

nalunaaruteqarpoq aqutsiveqarfinni Maniitsumi (1C) aamma Nuummi (1D) pisassat tamakkerneqarsimammata nipisanniarneq unitsinneqassasoq. Piffissami tassani nalunaarutigineqarpoq nipisanniarfissaq kingulleq tassaasoq sisamanngorneq 7. maj 2020. Ulloq tunisiffissaq kingulleq qaangiummat paasineqarpoq aqutsiveqarfinni 1C-mi aamma 1D-mi pisassat sipporlugit aalisarneqarsimasut, piffissap tamassuma nalaanni nipisanniarnissami TAC tamarmiusoq 3 tonsinik sipporneqarsimasoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup pissutsit taamaannerat pillugu Naalakkersuisut Siulittaasuattut oqaasiinnartigut siunersiorpaanga, tassanilu isumaqatigiilluta aalajangerpugut KNAPK-p qinnuteqaataa akuerineqarsinnaanngitsoq, taamalu isummerneq isummernissamut tunngavissiamut ilanngunneqarluni. Aqutsiveqarfinni allani aalisarnerit unitsikkumanagit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq allanik aaqqiissutissarsiortariaqarsimavoq. Aaqqiissutissaq Naalakkersuisut tamarmiusut peqataaffigisaanik 12. maj 2020-mi immikkut ittumik ataatsimiinnermi isummernissamut tunngavissiaq aqqutigalugu saqqummiunneqarpoq.

Naalakkersuisut immikkut ataatsimiinnerannit nr. 204-mit ulloq 12. maj 2020-mit imaqarnialiaq naapertorlugu isummernissamut tunngavissiaq Naalakkersuisunit akuerineqarpoq.

Apeqqut 5:

Qanoq annertutigisumik Naalakkersuisut Siulittaasuata nipisattassiissutitqaffanneqarnissaat pillugu isummernissamut tunngavissiap/tunngavissiatsuliarineqarneranni peqataasimanerata paasissutissiissutigineqarnissaa qinnutigineqarpoq.

Akissut: Nipisattassiissutit teknikikkut qaffaaffigineqarnissaat pillugu isummernissamut tunngavissiaq Naalakkersuisut 12. maj 2020-mi ataatsimiinneranni eqqartorneqarmat Naalakkersuisut tamakkerlutik peqataapput. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisup nipisattassiissutit amerlineqarnissaanik inassuteqaataa Naalakkersuisunit tamarmiusunit isumaqatigineqarluni akuerineqarpoq, taamaasillunilu nipisattassiissutit teknikikkut amerlineqarlutik.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen

Ilanngussaq
Bilag 3

INATSISARTUT

Naalakkersuisut Siulittaasuat
/Maani

Ulloq: 18-06-2020
J.nr.: 01.32.05-00035

Naalakkersuisut nipisattassiissutinik il.il. qaffaaviginninnerat pillugu suliamik ingerlatsisimaneq pillugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit apeqqutit.

Ataatsimiititaliap ulloq 6. juni 2020-mi apeqqutaanut Naalakkersuisut akissutaat Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit tiguneqarpoq.

Naalakkersuisut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamut akissutaanni pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi § 10, nr. 1, Naalakkersuisut ataatsimiinnerinit imaqarniliuinerit allakkiallu allat oqartussamit ataatsimiinnerni taamaattuni atugassanngorlugit suliarineqartut paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqannginnerannik aalajangersaasoq innersuussutigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiat aammalu Naalakkersuisut ataatsimiinnerannit imaqarniliat nassiunneqarnissaannik Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap kissaataa Naalakkersuisunit malinneqanngilaq.

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut allagaani pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat innersuussutigineqarpoq. Taamatut nalinginnaasumik innersuussineq inatsimmi aalajangersakkanut (§§-it 9-18) sammitinneqartutut Naalakkersuisunit paasineqarsimagunarpoq. Ataatsimiititalialli inatsimmut taaneqartumut innersuussinerminni kapitali 2-mi suliami peqataasinnaannginnermut aalajangersakkat innersuussutiginissaat kissaatigisimavaa.

Taamaattumillu pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaannik innersuussillutik atortussanik kissaatigineqartunik Naalakkersuisut tunniussinissamik itigartitsinerat paatsoornermik tunngaveqarsinnaasoq Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq.

Inatsisartut Naalakkersuisunik nakkutilliinerat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi (/pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi) aalajangersakkat naapertorlugit paasitinneqarsinnaatitaanermik paasitinneqarsinnaatitaannginnermilluunniit tunngaveqanngilaq. Ataatsimiititaliat nakkutilliinissamik pisussaaffiat tassungalu atatillugu paasissutissanik Naalakkersuisunut piniarsinnaatitaanerat inatsisartutigoortumik nakkutilliinermik tunngavimmik aallaaveqarpoq, tamannalu ilaatigut Inatsisartut Suleriaasianni aammalu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamut tunngatillugu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni erseqqissarneqarpoq.

Inatsisartut Suleriaasianni § 14, imm. 2-3-mi allassimavoq:

Imm. 2. Ataatsimiititaliaq, ilaatigut Naalakkersuisunut apeqquteqartarnermigut, suliassaqarfimmi iluani ingerlatsinermik malittarinninnissaminut pisussaavoq aammalu Naalakkersuisut inatsisitigut killissarititat iluanni ingerlatsinikkulluunniit ileqqorissaarnermut tunngatillugu killigititat iluanni ingerlatsinissaat nakkutigissallugu.

Imm. 3. Ataatsimiititaliaq apeqqutip allakkatigut akineqarnissaanik qinnuteqarpat, ataatsimiititaliap qinnuteqaataa Naalakkersuisunit naammassineqassaaq. Naalakkersuisut taamaallaat paasissutissanik ataatsimiititaliap pissarsisinnaanera killilersinnaavaat, ataatsimiititaliap taakkuninnga paasisaqarnissaminik soqutiginninnera pisortat namminersortulluunniit soqutigisaannut sakkortuneroqisunut tunulliunneqartariaqarpat. Taamatut killiliineq tamatigut allakkatigut tunngavilersorneqarsimassaaq.

Pisussaaffiit piginnaatitaaffiillu taakku Inatsisartut ataatsimiititaliaannut tamanut atuupput – Taakkununngalu aamma ilaavoq Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq.

Kiisalu pissutsit suulluunniit attuumassuteqartutut isigisani pillugit ingerlatsinermik kukkunersiuilluni misissuinissamut Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat naapertorlugit piginnaatitaavoq. Taamatut misissuisoqassappat pappilissat (uppernarsaatit) suliassamut pineqartumut tunngatillugu Naalakkersuisunit pigineqartut tamarmik misissuinermut ilaatinneqassapput.

Taamaattumillu Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiat kiisalu itisilerutaasumik imaqarniliaasinnaasut ataatsimiititaliap siullermik saaffiginnissutaani taaneqartut tunniunneqarnissaannik qinnuteqaatini ataatsimiititaliap uteqqissavaa. Atortussat paasissutissanik isertuussassanik imaqarpata tamanna nalunaarutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput, tamatumalu kingorna paasissutissat taamaattut tamanut saqqummiunneqanngitsissaat periutsit nalinginnaasut naapertorlugit Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamit isumagineqassaaq.

Kammeradvokatimut saaffiginnissut

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu suliamut matumunnga tunngatillugu peqataasinnaanngitsinnermut tunngasumik apeqqutaasinnaasut inatsisilerinikkut naliliiffigineqarnissaat siunertaralugu Naalakkersuisut Kammeradvokatimut saaffiginnissimapput. Tamanna ataatsimiititaliamit paasineqarsinnaavoq, tassa suliami inatsisilerinermut tunngasut erseqqinnerusumik qulaajarneqarnissaannik pisariaqartitsisoqarnera ataatsimiititaliamit akuersaarneqarmat.

Pissutsit sorpiaat naliliiffigineqarnissaannik Kammeradvokati qinnuigineqarsimanersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq. Tassunga atatillugu Naalakkersuisut Kammeradvokatimut allaqatiginnissutaasa assilinerinik nassinneqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigaa.

Tamatuma saniatigut Kammeradvokatip naliliinerata qaqugu piareernissaa naatsorsuutigineqarnersoq paasissutissiissutigineqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq. Kammeradvokati akissuteqareersimappat taassuma assilinerata Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliamut nassiunneqarnissaa qinnutigineqarpoq.

INATSISARTUT · PARLIAMENT OF GREENLAND
Postboks 1060 · 3900 Nuuk · ✆ +299 34 50 00 · 🖷 +299 32 46 06 · ina@ina.gl · www.ina.gl

Paasissutissat siuliani taaneqartut ataatsimiititaliamut kingusinnerpaamik ulloq 24. Juni 2020-mi nassiunneqarnissaa ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Inussiarnersumik imulluaqqusillunga

Erik Jensen

Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap siulittaasua

INATSISARTUT · PARLIAMENT OF GREENLAND
Postboks 1060 · 3900 Nuuk · +299 34 50 00 · +299 32 46 06 · ina@ina.gl · www.ina.gl

Ilanngussaq
Bilag 4

Notat om Formandens habilitet i forbindelse med Naalakkersuisuts behandling af forhøjelsen af stenbiderkvoten

1. INDLEDNING OG SAMMENFATNING

1.1 Indledning

Formandens Departement har ved skrivelse af 6. juni 2020 bedt mig vurdere, hvorvidt Formanden for Naalakkersuisut, Kim Kielsen (herefter "Formanden"), var inhabil, da Naalakkersuisut den 12. maj 2020 behandlede spørgsmålet om forhøjelse af den samlede tilladte fangstmængde af stenbider for 2020 og besluttede at overflytte restkvoten for året 2019 på 204 tons til året 2020 (herefter også "afgørelsen"). Baggrunden herfor ville i givet fald være, at Formanden havde udlejet sin båd til en bekendt, som indhandlede stenbidere i henhold til den overflyttede restkvote.

Formandens Departement har til brug for min vurdering fremsendt en række dokumenter relateret til afgørelsen af 12. maj 2020, herunder indstilling af 11. maj 2020 fra Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug, høringssvar relateret til forslaget om kvoteforhøjelse forud for behandlingen i Naalakkersuisut, Formandens redegørelse for forløbet til Revisionsudvalget mv. Formandens Departement har endvidere fremsendt departementets juridiske vurdering af sagen og besvaret en række spørgsmål, jeg har stillet til sagens nærmere omstændigheder. Jeg er ligeledes blevet gjort bekendt med en række medieindslag om sagen.

KØBENHAVN
VESTER FARIMAGSGADE 23
DK-1606 KØBENHAVN V

AARHUS
ÅBOULEVARDEN 49
DK-8000 AARHUS C

T +45 33 15 20 10
@ MAIL@POULSCHMITH.DK
W WWW.POULSCHMITH.DK

1.2 Sammenfatning

Sammenfattende er det min vurdering, at det ikke var i strid med habilitetsreglerne, at Formanden deltog i Naalakkersuisuts afgørelse den 12. maj 2020. På baggrund af de foreliggende oplysninger er det således min vurdering, at Formanden, hverken som følge af udsigten til en økonomisk fortjeneste eller som følge af venskab med lejeren af båden, havde sådanne interesser, at det medførte, at han var inhabil ved beslutningen om ændringen af TAC for 2020 for stenbiderrogn ved overflytning af restkvoten fra 2019.

I den forbindelse har jeg lagt betydelig vægt på, at der var tale om en generel afgørelse, der havde virkning for en ikke ubetydelig del af den grønlandske befolkning.

I forhold til den økonomiske fortjeneste Formanden har opnået, har jeg lagt betydelig vægt på, at det oppebårne beløb må antages højst at have udgjort kr. 5.000,-, og at den økonomiske fortjeneste var indirekte. Jeg har i den forbindelse ikke inddraget direkte omkostninger for Formanden ved udlejen af båden, idet jeg ikke er i besiddelse af oplysninger herom.

I forhold til venskabet har jeg tillagt det afgørende vægt, at det er oplyst, at der ikke eksisterer et nært venskab.

Jeg har i den forbindelse også inddraget, at en væsentlig del af habilitetsreglernes formål er, at der generelt i samfundet er tillid til, at forvaltningen træffer afgørelse uden inddragelse af uvedkommende hensyn, og at Formandens funktion som formand for Naalakkersuisut stiller høje krav til den upartiskhed, samfundet kan forvente, at Formanden udfører denne funktion under iagttagelse af. Dette kan dog efter min opfattelse ikke føre til andet resultat i den nærværende sag henset til de ovenfor beskrevne forhold.

Det er samtidig min vurdering, at Formanden burde have underrettet Naalakkersuisut om de potentielt inhabilitetsbegrundende forhold forud for behandlingen af sagen, der var til afgørelse, hvilket ifølge det oplyste ikke er sket.

Min vurdering er behæftet med den usikkerhed, at det ikke har været muligt med sikkerhed at fastslå, men alene anslå omfanget af den økonomiske interesse i Naalakkersuisuts afgørelse af 12. maj 2020, Formanden måtte påregne at have på tidspunktet for afgørelsen.

2. AFGRÆNSNING

Dette notat indeholder alene en vurdering af, hvorvidt Formanden overholdt habilitetsreglerne i forbindelse med dennes deltagelse i Naalakkersuisuts behandling af den i indledningen omtalte afgørelse om at forhøje stenbiderkvoten for året 2020 med 204 tons. Jeg har ikke vurderet, hvorvidt sagens forhold giver anledning til yderligere offentlig- eller privatretlige problemstillinger.

3. FAKTISKE FORHOLD

3.1 Om stenbiderfiskeriet og forhøjelsen af stenbiderkvoten den 12. maj 2020

Der er syv forvaltningsområder (NAFO-områder) i Vestgrønland, hvorfra der fiskes efter stenbider. Naalakkersuisut fastsætter hvert år en samlet tilladt fangstmængde (TAC) for stenbiderfiskeriet, ligesom der fastsættes en lokal fangstkvote i hvert forvaltningsområde. Der må ikke fiskes yderligere i et forvaltningsområde, hvis indhandlingen under en lokal fangstkvote er oversteget, ligesom der ikke må fiskes yderligere i nogen forvaltningsområder, såfremt TAC er oversteget. TAC og lokale fangstkvoter for 2020 fremgår af tabellen nedenfor.

NAFO område	**Kvote 2020 (tons)**
1F – Qaqortoq	125
1E – Paamiut	178
1D – Nuuk	321
1C – Maniitsoq	255
1Bb – Sisimiut	39
1Ba – Kangaatsiaq	113
1A – Qeqertarsuup tunua	127
SUM (TAC)	**1159**

Fiskeriet efter stenbider kræver licens, der udstedes årligt. Det er oplyst, at der for året 2020 blev udstedt 992 licenser til at fiske efter stenbider. De nærmere vilkår omkring tildeling er uoplyst, men det lægges til grund, at ca. 1,77 % af den samlede grønlandske befolkning på den baggrund har licens til stenbiderfiskeri. En licens giver ret til at fiske efter stenbider i samtlige forvaltningsområder. Det er oplyst, at licenshavere generelt benytter sig af muligheden for at fiske uden for det forvaltningsområde, hvori de selv har bopæl. I den forbindelse er det oplyst, at fiskeriet følger stenbidernes migration, der efter det oplyste starter ved Sydgrønland og følger kysten op mod nordøst. Fiskerierne sker som "olympisk fiskeri", hvilket vil sige, at der ikke er knyttet kvoter til de enkelte licenser. I stedet kan enhver licenshavende

fisker indhandle så meget, som det er denne muligt inden for TAC og de lokale kvoter. Dette påvirker længden af perioden, hvor fiskeriet kan finde sted.

Naalakkersuisut fastsatte ovenstående TAC for 2020 ved møde den 26. marts 2020. Ved samme møde blev det besluttet, at fiskeriet efter stenbider kunne starte den 1. april 2020 og højst vare 60 dage.

Efter det oplyste gik fiskeriet efter stenbider meget hurtigt grundet høje kilopriser på stenbider, og det forhold at fiskerierne sker som "olympisk fiskeri". Som konsekvens heraf var TAC udnyttet betydeligt hurtigere end de 60 dage. Den sidste tilladte fangstdag blev 7. maj 2020, idet TAC var oversteget denne dag, ligesom forvaltningsområderne NAFO 1C og 1D havde overskredet den lokale kvote. Fiskeriet efter stenbider skulle herefter stoppe i samtlige forvaltningsområder.

Sammenslutningen af Fiskere og Fangere i Grønland (KNAPK) havde forud herfor både den 4. og den 6. maj 2020 ansøgt om, at kvoten i specifikke forvaltningsområder blev forhøjet. Efter det oplyste drøftede Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug dette med Formanden, og disse besluttede ikke at imødekomme forslagene.

I stedet fremkom Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug den 11. maj 2020 med et oplæg til det samlede Naalakkersuisut. Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug indstillede til, at TAC for 2020 blev forhøjet med 204 tons. Af oplægget fremgik, at en forhøjelse af TAC ville medføre en reel risiko for, at Grønland mistede sin MSC-certificering af stenbiderfiskeriet. Af oplægget fremgik videre, at en forhøjelse af TAC ville betyde en forøgelse af fiskerimulighederne for de kystnære fiskere og ville repræsentere en førstehåndsværdi på ca. kr. 6.900.000,- ved fuld udnyttelse af kvoteforhøjelsen.

Oplægget blev behandlet og enstemmigt vedtaget af Naalakkersuisut under et ekstraordinært møde den 12. maj 2020. Herefter blev TAC forhøjet med 204 tons. Efter det oplyste traf Naalakkersuisut afgørelse herom ved at overføre en ubrugt del af stenbiderkvoten for året 2019 til 2020, hvorefter der kunne indhandles yderligere 204 tons med fradrag for det, der allerede var overfisket i året 2020. Efter det oplyste skete der således fradrag i de 204 tons med 76 tons, der var overfisket på tidspunktet for indstillingen af fiskeriet.

Efterfølgende men ligeledes den 12. maj 2020 udsendte Grønlands Fiskerilicenskontrol meddelelse om, at forvaltningsområderne NAFO 1C og 1D ville genåbnes for fiskeri efter stenbider den 13. maj 2020, og at fiskeri i NAFO 1D ville lukke igen lørdag den 16. maj 2020, mens fiskeri i NAFO 1C ville lukke igen søndag den 17. maj 2020. Ifølge det oplyste varede fiskeriet af stenbider i hele den periode, fiskeriet var åbent igen.

På baggrund af ovenstående lægger jeg til grund, at der i perioden 1. april 2020 til og med 7. maj 2020 var indhandlet 1.235 tons stenbider (33,4 tons pr. dag), og at kvoteforhøjelsen muliggjorde indhandling af yderligere 128 tons, som blev indhandlet i perioden 13. maj 2020 til 16. maj 2020 (NAFO 1D) og 17. maj 2020 (NAFO 1C) (25,6-32 tons pr. dag). Det er derfor også lagt til grund, at der ikke blev indhandlet større mængder stenbider i dagene efter kvoteforhøjelsen end før kvoteforhøjelsen. Formandens Departement har oplyst, at det ved afgørelsen om kvoteforhøjelsen erfaringsmæssigt kunne forventes, at kvoten var opfisket hurtigt og i løbet af få dage. Det er derfor i min vurdering forudsat, at det var påregneligt på tidspunktet for afgørelsen, at stenbiderfiskeriet ville fortsætte i en periode som den konstaterede og ikke i længere tid end det.

3.2 Formandens udleje af båd og venskabet til Lejeren

Det er oplyst, at Formanden har udlejet sin båd ubemandet til en bekendt (herefter "Lejeren") med det formål, at Lejeren kunne fortsætte sin deltagelse i fiskeriet efter stenbider. Båden er ifølge det oplyste produceret af Batasmidja Gudmundar og er af model "Sómi 860". Den har en anslået nutidsværdi på kr. 2.000.000,-.

Lejeren er efter det oplyste licenseret til at fiske efter stenbider og deltog forud for aftalen med Formanden i stenbiderfiskeriet med dennes egen båd i forvaltningsområde NAFO 1D (Nuuk). Det er oplyst, at Lejerens egen båd led af en motordefekt efter at være anvendt til stenbiderfiskeri den 26. april 2020, og at Formanden i dennes båd trak Lejerens båd til lands. Lejeren og Formanden indgik herefter aftale om, at Lejeren kunne anvende Formandens båd til at fortsætte fiskeriet efter stenbider fra den 27. april 2020. Lejeren returnerede efter det oplyste båden til Formanden den 19. maj 2020.

Efter det oplyste beroede de nærmere vilkår for lejen på en mundtlig aftale mellem Formanden og Lejeren. Det er også oplyst, at aftalen indebar, at Lejeren selv indberettede det antal timer, Lejeren brugte Formandens båd, og at Formanden opkrævede leje i overensstemmelse hermed. Der forelå ikke nogen aftale om perioden for og omfanget af lejeaftalen i øvrigt. Det er oplyst, at der ikke skete ændringer i aftalen mellem Formanden og Lejeren efter Naalakkersuisuts afgørelse den 12. maj 2020.

Det er oplyst, at Formanden samlet set er blevet betalt ca. kr. 27.000,- fra Lejeren i perioden 27. april til 19. maj 2020. Den pågældende betaling er efter det oplyste blevet til ved en udleje på timebasis, som er uafhængig af Lejerens indhandling af stenbider. Timesatsen for udlejen er efter det oplyste fastsat efter KNAPK's vejledende priser for leje af fartøjer indtil 29 fods længde. KNAPK's vejledende priser angiver, at der for ubemandede fartøjer opkræves 50 % af taksten. Det er oplyst, at Lejeren skulle betale Formanden halv pris, dvs. 25 % af KNAPK's vejledende priser, idet Formanden efter eget udsagn alene ønskede omkostningsdækning.

Om venskabet med Lejeren har Formanden i øvrigt udtalt i en nyhedsudsendelse på KNR den 3. juni 2020, at Formanden fik hjerteproblemer på en rensdyrjagt i 2019, og at Lejeren, som deltog i jagten, i den forbindelse hjalp Formanden. I en artikel i Grønlandsposten den 10. juni 2020 udtalte Formanden i øvrigt om hans venskaber i fiskeriet, at han eksempelvis kendte 100 fiskere i Uummannaq, og at han ikke havde indsigt eller interesse i, hvor meget de fanger, men at han ville være påpasselig med at behandle sager, der berørte enkeltpersoner, Formanden kendte.

Jeg er ikke nærmere bekendt med Formandens relation til Lejeren, men det er oplyst, at Formandens og Lejerens relation nærmere har karakter af at være som "venner" eller "kammerater", men ikke har karakter af et nært venskab.

I førnævnte nyhedsudsendelse på KNR den 3. juni 2020 blev det benævnt, at lejeindtægten muligvis var tilgået Formandens hustru. Formanden udtalte senere i udsendelsen, at pengene var tilgået Formanden og dennes hustru i forening gennem en revisor.

På baggrund af de faktiske forhold ovenfor har jeg i det følgende lagt til grund, at 992 licenshavere fik anledning til at indhandle stenbidere i yderligere 4-5 dage som en direkte følge af Naalakkersuisuts afgørelse om at forhøje stenbiderkvoten med 204 tons. Jeg har videre lagt til grund, at Lejeren derved fik anledning til at indhandle stenbidere i yderligere 4 dage i NAFO 1D (Nuuk).

Ifølge det oplyste er der ikke udarbejdet en opgørelse af, hvor stor en del af lejebeløbet, der vedrører perioden efter forhøjelsen af TAC.

Hvis det lægges til grund, at Formanden ved udlejningen til Lejeren har oppebåret en nogenlunde ens leje hver dag i perioden på 23 dage, vil indtjeningen ved udlejningen i de nævnte 4 dage have beløbet sig til ca. kr. 4.700,- (svarende til kr. 27.000,- divideret med lejeperioden på 23 dage og ganget med forlængelsesperioden på 4 dage). Jeg har ligeledes lagt til grund, at det var almindeligt påregneligt, at fiskeriet ikke ville vare udover en sådan yderligere periode på 4 dage.

Hvis det – som følge af, at stenbiderfiskeriet blev indstillet den 16. maj – lægges til grund, at lejen alene fandt sted i 20 dage, vil lejen efter afgørelsen udgøre kr. 5.400,- (svarende til kr. 27.000,- divideret med lejeperioden på 20 dage og ganget med forlængelsesperioden på 4 dage).

Ved en nærmere beregning i henhold til (25 % af) KNAPK's vejledende priser har jeg anslået, at lejeindtægten for perioden fra den 13. til den 16. maj 2020 har været kr. 4.810,-, jf. bilag 1.

Jeg har i den forbindelse lagt til grund, at udgifter, der måtte være påløbet Formanden under lejeperioden, herunder f.eks. forsikring eller andre udgifter, ikke er fradraget i lejeindtægten. Efter en

gennemgang af de vilkår, der er anført i KNAPK's vejledende priser, har jeg lagt til grund, at Formanden har afholdt i hvert fald visse udgifter til brændstof. Derudover antager jeg, at Formanden har måttet afholde yderligere direkte eller indirekte udgifter som følge af udlejen, herunder afskrivninger på båden.

Formanden har oplyst, at lejefastsættelsen havde til formål at dække Formandens omkostninger. Idet jeg imidlertid ikke har modtaget konkrete oplysninger om de direkte og indirekte udgifter, Formanden måtte have afholdt som følge af udlejen, har jeg ikke tillagt disse antagelser samt Formandens udtalelse vægt i min vurdering, jf. nedenfor.

Ved min vurdering har jeg således lagt til grund, at omfanget af Formandens økonomiske interesse i sagen herefter er den, at Formanden på tidspunktet for Naalakkersuisuts afgørelse havde i udsigt at realisere omkring kr. 5.000,- i gevinst ved udlejningen, såfremt det måtte blive besluttet at forhøje kvoten som foreslået. Jeg lægger samtidigt til grund, at det ved afgørelsen var kendeligt for Formanden, at gevinsten ved udlejningen ville blive omkring kr. 5.000,-.

4. RETSGRUNDLAGET

4.1 Habilitetsreglerne

Landstingslov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning med senere ændringer regulerer alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre og kommunerne.

Landstingsloven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. Landstingslovens bestemmelser om inhabilitet gælder ligeledes for sager om indgåelse af kontraktsforhold eller lignende privatretlige dispositioner. Inhabilitet efter loven kan foreligge i forhold til enhver, der virker inden for den offentlige forvaltning, uanset om virket beror på et ansættelsesforhold, en beskikkelse eller på et valg.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til landstingsloven, at loven er udarbejdet med udgangspunkt i den danske forvaltningslov. Den danske forvaltningslov indeholder habilitetsregler, der er tilsvarende habilitetsreglerne i landstingsloven. I det følgende forudsættes det derfor, at betragtninger i danske afgørelser, juridisk litteratur mv. om forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet kan udgøre fortolkningsbidrag ved vurderingen af spørgsmål om inhabilitet efter landstingslovens tilsvarende bestemmelser.

Ifølge den juridiske litteratur er habilitetsreglernes baggrund det grundlæggende krav om saglig forvaltning (*Niels Fenger, "Forvaltningsloven", s. 153*). Habilitetsreglerne forfølger dermed et dobbelt formål, navnlig dels at undgå en reel risiko for, at afgørelsen i en konkret sag påvirkes af uvedkommende hensyn,

dels at undgå at der hos sagens parter og omverdenen opstår mistillid til upartiskheden hos de, der deltager i behandlingen af sagen (*ibid*).

4.1.1 Inhabilitetsgrundene

Landstingslovens § 3 foreskriver, at den, der virker indenfor den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis

> 1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
>
> 2) vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen så nær som søskendebørn eller andre nærtstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
>
> 3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,
>
> 4) sagen vedrører klage over eller udøvelse af kontrol- eller tilsynsvirksomhed over for en anden offentlig myndighed, og vedkommende tidligere hos denne myndighed har medvirket ved den afgørelse eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, sagen angår, eller
>
> 5) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Efter bestemmelsens stk. 2 foreligger inhabilitet dog ikke, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Efter bestemmelsens stk. 3, må den, der er inhabil i forhold til en sag, ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen, eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.

4.1.1.1 Partsinhabilitet

Efter landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 1, vil den, der er part i en sag, eller som i øvrigt har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, være at anse for inhabil i forhold til behandlingen af den pågældende sag. Bestemmelsen i nr. 1 vedrører således først og fremmest de, der direkte er part i den pågældende sag.

Efter bestemmelsen er habilitetsreglerne dog ikke begrænset til personer, der berøres så væsentligt, direkte og individuelt af sagens udfald, at vedkommende er at anse som part i sagen. Den, der har en særlig personlig eller økonomiske interesse i sagen, falder således også indenfor anvendelsesområdet. Se nærmere herom nedenfor **afsnit 4.1.2**.

4.1.1.2 Slægtskabsinhabilitet

Efter landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 2, er en person inhabil, såfremt vedkommende har et nært familiemæssigt tilknytningsforhold til en person, eksempelvis en ægtefælle, der har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse.

Det følger af de specielle bemærkninger til bestemmelsen, at vurderingen af familiemedlemmets interesse i sagen underlægges samme vurdering som en parts interesse i sagen, jf. afsnittet netop ovenfor.

4.1.1.3 Venskaber

Efter landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 5, kan der statueres inhabilitet, hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes upartiskhed. Bestemmelsen er at anse som en opsamlingsbestemmelse, idet der ikke med nr. 1-4 er tilsigtet udtømmende at regulere spørgsmålet om inhabilitet.

Ifølge de specielle bemærkninger til bestemmelsen vil eksempelvis et nært venskabsforhold til en person, der er part i sagen, kunne begrunde inhabilitet. I den juridiske litteratur understreges, at der bør anlægges en høj tærskel for venskabelige relationer, der kan medføre inhabilitet. Således fremgår følgende af *Hans Gammeltoft-Hansen, "Inhabilitet i forvaltningen", s. 103-104:*

> *"Nære venskaber vil kunne begrunde inhabilitet ud fra samme betragtninger som slægtskabsinhabilitet efter fvl. § 3, stk. 1, nr. 2. Man føler loyalitet over for sine venner og ser gerne, at deres ønsker og behov imødekommes, også hvor det drejer sig om forvaltningssager; og man belaster nødigt venskabet ved selv at medvirke til negative afgørelser. Det er dog ikke uproblematisk at strække venskabsinhabilitet ud over et meget snævert område. Ofte er der*

tale om forvaltningssager, som udspiller sig inden for ret små miljøer – lokalt, fagligt eller socialt.
Mange forvaltningssager hører til i afgrænsede lokalsamfund såsom kommunedistrikter, kirkesogne eller omkring lokale offentlige institutioner, hvor de personlige relationer kan være tætte; drejer det sig om lokalpolitikere, vil de i sagens natur ofte have et udstrakt personligt netværk (...) Socialt vil der i et lille land ofte være tale om ret små og afgrænsede miljøer, hvor sociale kontakter og netværk regelmæssigt kommer til at trække tråde til en del personer, hvis sager man kan blive involveret i som forvaltningsperson.
Disse givne forhold taler for at anvende en høj tærskel, før der statueres venskabsinhabilitet. Almindelige bekendtskaber falder udenfor; men det samme må gælde for selv nære bekendtskaber. Først når der er tale om et venskabsniveau, som karakteriseres ved en betydelig forbundethed og gensidig hengivenhed, bør inhabilitet komme på tale."

4.1.2 Interessens omfang og karakter

Den, der ikke er part i en sag, men som har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, vil være inhabil efter landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 1. Enhver personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald medfører dog ikke per automatik, at den pågældende er inhabil. I *Niels Fenger, "Forvaltningsloven", s. 175,* beskrives kravet til interessen således:

> *"For at inhabilitet indtræder efter § 3, stk. 1, nr. 1, skal den personlige eller økonomiske interesse være af en sådan størrelse, at man med rimelighed ud fra en generel bedømmelse kan gå ud fra, at den vil være egnet til at kunne påvirke sagsbehandlingen. For så vidt angår økonomiske interesser er det i den forbindelse ikke alene relevant at hense til, hvor store summer der er tale om. Det må også indgå i vurderingen, hvor direkte og sikkert det er, at et givent udfald af sagen vil fremkalde de pågældende økonomiske konsekvenser for embedspersonen, og hvor langt ude i fremtiden gevinsten eller tabet i givet fald vil indtræde. Jo mere indirekte, usikre og fremtidige de økonomiske konsekvenser er, desto større krav må der stilles til omfanget af de forventede konsekvenser af den pågældende beslutning."*

Foruden omfanget af interessen er det således også relevant at inddrage i vurderingen, hvor direkte og sikkert det er, at interessen vil realiseres som følge af afgørelsen, samt om der er tale om en umiddelbar realisering af interessen eller en mere fremtidig mulighed for samme. I det følgende fokuseres der særligt på den økonomiske interesse.

4.1.2.1 Den økonomiske interesses omfang

Omfanget af den økonomiske interesse ved afgørelsen af en sag er en vægtig del af vurderingen af en persons eventuelle inhabilitet. Interessen skal være egnet til at kunne påvirke sagsbehandlingen eller afgørelsen. En økonomisk interesse medfører således ikke inhabilitet, hvis interessen alene er *ubetydelig*. I *Niels Fenger, "Forvaltningsret", s. 253*, beskrives det som følger:

> *"Har den pågældende en umiddelbar økonomisk interesse i sagen, som ikke er ganske ubetydelig og usikker, vil der i forhold til beslutninger af mere konkret karakter nok altid foreligge inhabilitet. Er der derimod tale om en beslutning af generel karakter, kræves en større grad af påvirkning, før inhabilitet indtræder."*

Vurderingen af, om den økonomiske interesse har et sådant omfang, at den er egnet til at påvirke afgørelsen, skal foretages ud fra generelle og dermed objektive betragtninger. Af forarbejderne til forvaltningslovens § 3, jf. Folketingstidende 1985/86, tillæg A, spalte 124, fremgår følgende:

> *"Den omhandlede vurdering er derimod objektiv i den forstand, at personens individuelle forhold med hensyn til risikoen for, at netop han vil lade sig påvirke af uvedkommende hensyn, er uden betydning. Er den pågældende interesse f.eks. af økonomisk art, er det således uden betydning, om den pågældende som følge af sine private økonomiske forhold må anses som mere eller mindre tilbøjelig til at lade sig påvirke af udsigten til økonomisk tab eller vinding."*

Indenrigs- og Sundhedsministeriet tog ved skrivelse af 11. juli 2005 i j.nr. 2003-2222/207-4 stilling til spørgsmålet om omfanget af økonomiske interesser i forbindelse med en række byrådsmedlemmers behandling af diverse forhold i en lokal fodboldklub. Af størst væsentlighed var, at byrådet skulle tage stilling til en foreslået gældsafviklingsaftale mellem fodboldklubben og kommunen, som blandt andet havde til hensigt at begrænse risikoen for fodboldklubbens betalingsstandsning eller konkurs. 6 byrådsmedlemmer havde aktieposter på henholdsvis kr. 1.000,-, kr. 5.000,-, kr. 10.000,-, kr. 20.000,-, kr. 30.000,- og kr. 31.000,- i fodboldklubben. Indenrigs- og Sundhedsministeriet udtalte i den forbindelse:

> *"Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er selv en direkte økonomisk interesse som følge af en investering på 5.000 kr. og derunder i en aktiepost af så ubetydelig karakter, at dette ikke kan føre til en inhabilitetsbegrundende interesse i en sag."*

Om byrådsmedlemmerne med aktieposter på kr. 10.000,- og derover fandt Indenrigs- og Sundhedsministeriets anledning til at udtale følgende:

> *"Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at disse byrådsmedlemmers umiddelbare økonomiske interesse i udfaldet af sagen om gældsafviklingsaftalen med boldklubben på den baggrund har været så betydelig, at de må anses som inhabile i medfør af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, i forbindelse med byrådets beslutning om indgåelse af gældsafviklingsaftalen i 2002."*

Om de øvrige forhold vedrørende fodboldklubben, der var blevet behandlet i byrådet, herunder om etablering af nyt stadium og diverse andre aftaler, fandt ministeriet ikke anledning til at statuere inhabilitet for nogen byrådsmedlemmer. Ministeriet udtalte i den forbindelse følgende:

> *"Ministeriet lægger til grund, at de omhandlede sager ikke vedrørte forhold, der var af afgørende betydning for Farum Boldklub A/S' eksistens og dermed indebar en risiko for, at de pågældende byrådsmedlemmers investering i det hele kunne gå tabt. Ministeriet finder endvidere, at det måtte være ganske uvist, om aktierne på længere sigt ville blive mere værd ved et positivt udfald af sagerne set fra boldklubbens side."*

Et afgørende element i Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse synes således at være, at spørgsmålet om gældsafviklingsaftalen var af en sådan karakter, at byrådsmedlemmernes investering i det hele kunne gå tabt. I den forbindelse vurderede ministeriet, at selv en direkte økonomiske interesse i form af aktieposter på op til kr. 5.000,- ikke var inhabilitetsbegrundende, mens aktieposter på kr. 10.000,- og derover var inhabilitetsbegrundende. For så vidt angår de forhold i fodboldklubben, der ikke var af afgørende betydning for klubbens eksistens og dermed ikke indebar en risiko for, at investeringerne kunne gå tabt, forelå der altså ikke inhabilitet selv for aktieposten på kr. 31.000,-.

Udtalelsen illustrerer, at jo mere indirekte den økonomiske interesse er, des større omfang må den økonomiske interesse have, førend inhabilitet foreligger. Derudover synes udtalelsen at anlægge en bagatelgrænse for selv en direkte økonomisk interesse på kr. 5.000,- (i 2005 – svarende til ca. kr. 6.200,- i 2020 i henhold til nettoprisindekset for maj måned), idet aktieposter op til denne størrelse ikke var inhabilitetsbegrundende, uanset at forvaltningens afgørelse kunne medføre, at aktieposterne som helhed gik tabt. Tilsynsrådet havde ved deres afgørelse i sagen lagt til grund, at aktieposterne efter det oplyste ikke havde en kursværdi, der medførte, at aktierne havde en *betydelig større værdi end pari*. Antagelsesvist lægges det til grund, at aktiernes kursværdi heller ikke var betydeligt mindre end pari, og at vedkommende med en aktiepost på kr. 5.000,- således havde en egentlig økonomisk interesse i sagen på omkring kr. 5.000,-. I øvrigt bemærkes, at den af udtalelsen omfattede afgørelse var af *konkret* karakter. Der henvises nærmere til afsnit 4.1.3 herom.

I Ankestyrelsens udtalelse af 18. oktober 2019 i j.nr. 18-65484 henvises der til Økonomi- Og Indenrigsministeriets ovenstående udtalelse og bagatelgrænsen på kr. 5000,-. I Ankestyrelsens udtalelse, der

vedrører kommunalbestyrelsesmedlemmers aktieposter på henholdsvis kr. 15.000,- og kr. 25.000,- i et færgeselskab, om hvilket der i kommunalbestyrelsen skulle træffes afgørelse vedrørende eventuelt statstilskud til nedsættelse af færgetaksterne, udtalte Ankestyrelsen desuden følgende:

> *"Vi vurderer, at tilskud – og dermed nedsættelse af billetpriserne - i en sådan størrelsesorden vil kunne have afgørende betydning for passagerantallet og dermed for selskabets indtjening.*
>
> *Vi vurderer også, at takstnedsættelserne – som kommunalbestyrelsen har beslutningskompetencen omkring – i sidste ende vil kunne få betydning for, i hvilket omfang færgeruten vil være rentabel for [færgeselskab X].*
>
> *Når der samtidig henses til aktieposternes størrelse på 15.000 og 25.000 kr., vurderer Ankestyrelsen, at styrken af de to kommunalbestyrelsesmedlemmers økonomiske interesse i sagen er så betydelig, at vi – idet vi dog finder spørgsmålet om inhabilitet behæftet med en vis tvivl - ikke finder tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte kommunalbestyrelsens vurdering af, at [A] og [B] var inhabile efter forvaltningslovens § 3, nr. 1, nr. 1, ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen om tildeling af statstilskud til nedsættelse af takster til [færgeselskab X] den 31. oktober 2018."*

I Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse nr. 9020 af 7. juli 1981 fandt ministeriet, at et kommunalbestyrelsesmedlem, hvis søn og svigerdatter var lærere på den skole, der skulle træffes beslutning om, var inhabilt. Spørgsmålet, der skulle behandles, vedrørte indførslen af en betalt gårdvagtsordning. Der var til gårdvagtsordningen afsat et beløb på i alt kr. 51.000,- årligt, og lærere, der måtte deltage i ordningen, kunne forvente et vederlag på årligt kr. 6.000,- (svarende til ca. kr. 15.700,- i 2020) herfor. Økonomi- og Indenrigsministeriet udtalte følgende om det pågældende kommunalbestyrelsesmedlems inhabilitet i sagen:

> *"I det foreliggende tilfælde er indenrigsministeriet mest tilbøjeligt til at anse B for inhabil. Ministeriet lægger herved vægt på, at det for offentligheden vil fremstå som en reel mulighed, at det pågældende medlems søn og svigerdatter ville kunne komme til at deltage i den betalte gårdvagtsordning, der for en lærer vil kunne indbringe ca. 6.000 kr. på årsbasis."*

I ovennævnte sag, der ligeledes var af en vis konkret karakter, jf. afsnit 4.1.3 nedenfor, måtte kommunalbestyrelsesmedlemmets inhabilitet således vurderes ud fra, om sønnen og/eller svigerdatteren ville have været inhabile i dennes funktion, jf. det i afsnit 4.1.1.2 og 4.1.1.3 anførte.

4.1.2.2 Den økonomiske interesses karakter

Inhabilitet vil oftere foreligge, hvor en økonomisk interesse i en sags udfald er konkret. Herved skal forstås, at interessen er direkte og sikker fremfor indirekte og usikker eller af mere hypotetisk karakter. I *Hans Gammeltoft-Hansen, "Inhabilitet i Forvaltningen", s. 26-27,* er det beskrevet således:

> *"Interessen skal også være konkret. Herved drages der en grænse over for de tilfælde, hvor en eventuel interesse må siges at være af meget hypotetisk eller indirekte karakter. Det kan udtrykkes således, at jo flere forudsætninger eller led, der må indlægges i ræsonnementet for, at en bestemt afgørelse kunne tænkes at udløse en fordel for den pågældende, des længere fjerner man sig fra, at der er tale om en »særlig« inhabilitetsbegrundende interesse".*

I tillæg hertil er det relevant for vurderingen, hvorvidt realiseringen af den økonomiske interesse må forventes at være umiddelbar og ikke fremtidig. I *Niels Fenger, "Forvaltningsloven", s. 175,* beskrives det som følger:

> *"Det må også indgå i vurderingen, hvor direkte og sikkert det er, at et givent udfald af sagen vil fremkalde de pågældende økonomiske konsekvenser for embedspersonen, og hvor langt ude i fremtiden gevinsten eller tabet i givet fald vil indtræde. Jo mere indirekte, usikre og fremtidige de økonomiske konsekvenser er, desto større krav må der stilles til omfanget af de forventede konsekvenser af den pågældende beslutning."*

4.1.3 Afgørelsens karakter

Landstingslovens regler om inhabilitet gælder for såvel konkrete afgørelser som for generelle afgørelser. Ved konkrete afgørelser forstås herved afgørelser, hvor den pågældende forvaltningsmyndighed træffer afgørelse om myndighedsudøvelse i forhold til borgerne. Ved generelle afgørelser forstås derimod afgørelser, der vedrører udøvelsen af forvaltningsmyndighedens almindelige beføjelser til at varetage dennes anliggender. Generelle afgørelser vil således typisk have et bredere sigte og i mindre grad være rettet mod personer mv. med partsstatus i sagen.

En økonomisk interesse, der ikke er ubetydelig og usikker, vil således oftest medføre inhabilitet, såfremt der skal træffes afgørelser af mere konkret karakter. En afgørelse, der er generel, og dermed rammer en bredere personkreds eller lignende, vil derimod sjældnere medføre inhabilitet. Af forarbejderne til forvaltningslovens § 3, jf. Folketingstidende 1985/86, tillæg A, spalte 124, fremgår følgende:

> *"Særlig med hensyn til betydningen af afgørelsens karakter bemærkes, at der i forhold til afgørelser af mere generel karakter i almindelighed ikke vil være helt det samme behov for*

> *at antage speciel inhabilitet som i forhold til konkrete afgørelser. For så vidt angår kommunalforvaltningen må inhabilitetsreglerne antages at have et snævrere anvendelsesområde i forhold til afgørelser, der træffes på grundlag af kommunernes almindelige beføjelser til at varetage deres anliggender i modsætning til tilfælde, hvor kommunerne med lovhjemmel træffer afgørelser, der har karakter af myndighedsudøvelse i forhold til borgerne. Ved denne vurdering må det imidlertid tages i betragtning, at inhabilitetsreglerne ikke blot tilsigter at sikre, at den enkelte afgørelse ikke bliver påvirket af uvedkommende hensyn, men også at styrke tilliden til forvaltningsmyndighedernes upartiskhed".*

Der kan således statueres inhabilitet i forbindelse med generelle afgørelser, men kravet til interessens omfang og dermed den grad af påvirkning, interessen må antages at medføre, vil være større. I *Niels Fenger, "Forvaltningsloven", s. 231*, beskrives det som følger:

> *"Det er almindeligt antaget, at jo mere generel en sag er, desto stærkere skal vedkommendes interesse i sagens udfald være, for at inhabilitet kan komme på tale. Derfor vil der kun yderst sjældent foreligge inhabilitet i forbindelse med udformning og udstedelse af anordninger, bekendtgørelser og cirkulærer, selv om de pågældende regler m.v. får eller kan få virkninger i forhold til den pågældende. På tilsvarende måde er det i sager om strukturelle kapacitetstilpasninger på f.eks. skoleområdet ikke i sig selv inhabilitetsbegrundende, at et kommunalbestyrelsesmedlems børn eller børnebørn bliver berørt af kommunalbestyrelsens beslutning, herunder ved lukning af den pågældende skole, så længe medlemmets nærtstående ikke bliver berørt væsentligt anderledes end andre, jf. Indenrigsministeriets orientering til statsforvaltningerne af 1. september 2010 om kommunalbestyrelsesmedlemmers habilitet i forbindelse med visse generelle beslutninger.*
> *Heller ikke i forhold til lokalplaner m.v. vil et kommunalbestyrelsesmedlem, der på den ene side personligt berøres af en lokalplan, men på den anden side ikke berøres væsentligt anderledes end andre personer, normalt blive inhabil i forbindelse med forslagets behandling. Kun hvis medlemmet – eller dennes nærstående – berøres særligt af lokalplanen, vil der kunne foreligge inhabilitet, jf. pkt. 1 i kommentaren til § 3, stk. 1, nr. 1"*

Af det ovenstående følger det ligeledes, at der også for generelle afgørelser kan statueres inhabilitet, såfremt den pågældende berøres særligt eller væsentligt anderledes end øvrige, der berøres af afgørelsen.

Det antages ligeledes i *Niels Fenger, "Forvaltningsret", s. 254*, at der ved en generel afgørelse skal tages hensyn til, hvor mange der reelt berøres af afgørelsen. Det er således mere oplagt at statuere inhabilitet, hvis afgørelsen er generel, men berører få personer, herunder den pågældende. Omvendt følger det, at der sjældnere statueres inhabilitet ved generelle afgørelser, der berører en stor gruppe, medmindre den

pågældendes interesse i udfaldet er af en sådan karakter, at det alligevel må antages, at afgørelsen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

I Indenrigsministeriets vejledende udtalelse af 22. september 1986, som Tilsynsrådet for Københavns Amt tiltrådte i en sag om et kommunalbestyrelsesmedlems deltagelse i vedtagelsen af en lokalplan, fremgik følgende:

> *"Ved behandlingen af kommuneplaner og andre reguleringer, der omfatter et større område, er det forbundet med betydelige vanskeligheder at anvende grundsætningen om inhabilitet, idet et stort antal grundejere m.fl. har interesser ved at opnå fordele eller ulemper. Jo mere omfattende reguleringen er - med hensyn til såvel geografisk område som generelle virkninger - desto mere særlig og direkte må en personlig økonomisk interesse være, for at der kan antages at foreligge inhabilitet. Det må således vurderes, om der hos den pågældende er en sådan helt særlig interesse af et væsentligt omfang, som i almindelighed må antages at være egnet til på usaglig måde at påvirke den pågældendes stillingtagen til sagen.*
>
> *Efter Indenrigsministeriets opfattelse vil den omstændighed, at et kommunalbestyrelsesmedlem ejer en ejendom, hvis udnyttelsesmuligheder bliver væsentligt forbedret ved vedtagelsen af en kommuneplan, dog næppe altid være tilstrækkeligt til at medføre, at den pågældende må anses for inhabil ved behandlingen af kommuneplanen, idet der tillige må lægges vægt på ejendommens størrelse, benyttelse, ejerforholds varighed m.v.".*

Om interessen i sagen for det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem udtalte Indenrigsministeriet følgende:

> *"Som anført i svarskriftet i landsretten havde Lehmann Weng som følge af besiddelsen af en væsentlig del af ejendommene i centerområdet en betydelig interesse i kommuneplanen. Denne interesse blev yderligere forøget gennem Lehmann Wengs erhvervelse af de 4 ejendomme, hvorved besiddelserne i centerområdet blev næsten fordoblet, således at Lehmann Weng herefter ejede langt den overvejende del af centerområdet.*
>
> *Som anført i tilsynsmyndighedernes udtalelser vil inhabilitet i sager om omfattende reguleringer kun foreligge i tilfælde, hvor der er tale om en helt særlig interesse af væsentligt omfang. Med erhvervelsen i sommeren 1981 af de yderligere 4 ejendomme havde Lehmann Weng – ud fra en samlet vurdering af hans interesser i kommuneplanen og dens vedtagelse – fået en sådan ganske særlig og væsentlig økonomisk interesse i kommuneplanen, at han herefter måtte anses for at være inhabil.*

> *Inden disse yderligere erhvervelser i sommeren 1981 måtte Lehmann Weng efter Indenrigsministeriets opfattelse anses for habil ved behandlingen af kommuneplanen. I tilsynsrådet har der ikke været taget stilling til dette spørgsmål".*

Den pågældende sag blev senere indbragt for Højesteret, der i dommen refereret i UfR 1989.753 H fandt, at kommunalbestyrelsesmedlemmet, der havde erhvervet yderligere 4 ejendomme i det område, som lokalplanen vedrørte, var inhabil ved vedtagelsen af lokalplanen. Af Højesterets præmisser fremgår følgende:

> *"Højesteret tiltræder, at appellanten ved erhvervelsen i august 1981 af de omhandlede 4 ejendomme i centerområdet fik en forøget, aktuel og væsentlig økonomisk interesse i kommuneplanens gennemførelse. Højesteret finder herefter, at Indenrigsministeriet ikke har været uberettiget til i sin vejledende udtalelse af 22. september 1986, som Tilsynsrådet har lagt til grund, at give udtryk for, at appellanten var inhabil ved den endelige vedtagelse af kommuneplanen den 22. december 1981. Højesteret stadfæster derfor dommen".*

Højesteret fandt således i tråd med Indenrigsministeriets udtalelse, at den yderligere erhvervelse af ejendomme i området, der ville påvirkes af lokalplanen, medførte en så *forøget, aktuel og væsentlig økonomisk interesse* i afgørelsen, at kommunalbestyrelsesmedlemmet var inhabilt. Indenrigsministeriet havde ved dets udtalelse lagt til grund, at det ikke medførte inhabilitet, at kommunalbestyrelsesmedlemmet i forvejen havde en interesse i afgørelsen, derved at vedkommende ejede en ejendom i området, men at erhvervelsen af yderligere ejendomme i området resulterede i en *sådan ganske særlig og væsentlig økonomisk interesse* i afgørelsen, at der forelå inhabilitet.

4.1.4 Påvirkningsrisiko

I medfør af landstingslovens § 3, stk. 2, foreligger der ikke inhabilitet efter de ovenfor beskrevne regler, såfremt interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være til fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Af bestemmelsens specielle bemærkninger fremgår, at der efter stk. 2 skal foretages en konkret vurdering med særlig vægt på den pågældendes interesse, forvaltningsorganets og afgørelsens karakter, samt den pågældende persons funktion i forbindelse med sagens behandling.

Det antages i praksis og den juridiske litteratur, at de forhold, der bør lægges vægt på efter stk. 2, indgår i vurderingen af eventuel inhabilitet efter stk. 1. Der foretages således i praksis ikke en todelt vurdering af disse spørgsmål efter først stk. 1 og derefter stk. 2 (*Niels Fenger, "Forvaltningsloven", s. 230*).

Dog kan der efter bestemmelsen bortses fra en inhabilitetsbegrundende interesse efter stk. 1, såfremt den pågældende person i medfør af stk. 2 har en sådan funktion i sagsbehandlingen, at vedkommendes interesse ikke kan påvirke sagens udfald. Af bemærkningerne til landstingsloven følger, at der herved skal forstås tekniske medarbejdere, der således ikke har egentlig indflydelse på sagsbehandlingen og indholdet af forvaltningsakten i øvrigt.

4.1.5 Virkningen af inhabilitet

Efter landstingslovens § 3, stk. 3, er virkningen af inhabilitet den, at den pågældende person ikke må træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til bestemmelsen, at den, der er inhabil i en sag, ikke alene er afskåret fra at deltage i den egentlige afgørelse af sagen, men ligeledes ikke må deltage i den forudgående administrative behandling af sagen. Dette medfører således, at et inhabilt medlem af eksempelvis en kollegial forvaltningsmyndighed er afskåret fra at deltage i både afstemning og den forudgående rådslagning om sagen.

4.1.6 Underretningspligt

I medfør af landstingslovens § 6 påhviler det den, der er bekendt med, at der for den pågældendes vedkommende foreligger forhold, som er nævnt i lovens § 3, stk. 1, at underrette sin foresatte – alternativt den kollegiale myndighed, den pågældende er medlem af – medmindre det er åbenbart, at forholdet er uden betydning.

Af de specielle bemærkninger til § 6 fremgår, at underretningen skal ske *snarest,* dvs. for så vidt muligt inden sagens behandling påbegyndes, således at der kan tages stilling til, hvorvidt den pågældende må medvirke herved. Af bemærkningerne fremgår også, at medlemmer af kollegialt sammensatte forvaltningsmyndigheder skal underrette myndigheden, hvilket almindeligvis vil betyde formanden eller sekretariatet. I tilfælde, hvor det er formandens egne forhold, der kan begrunde inhabilitet, må formanden på anden måde bringe spørgsmålet frem, så der kan træffes afgørelse herom. Kun hvor det er åbenbart, at de pågældende forhold er uden betydning, kan der bortses fra underretningspligten, dvs. hvor det er helt utvivlsomt, at der ikke vil foreligge inhabilitet. Af de specielle bemærkninger til bestemmelsen fremgår, at dette navnlig vil være tilfældet, hvor den pågældendes funktion i forbindelse med sagens behandling er af mere teknisk karakter, f.eks. maskinskrivning, postafsendelse eller lignende, og ikke består i deltagelse i selve beslutningsprocessen.

Underretningspligten efter § 6 skal sikre, at der bliver truffet afgørelse om den pågældendes habilitet efter bestemmelsens stk. 2. Kompetencen til at træffe afgørelse om eventuel inhabilitet er hos den pågældende myndighed selv. Den person, om hvis habilitet der skal træffes afgørelse, må ifølge bestemmelsens stk. 3 ikke selv deltage i afgørelsen heraf, jf. dog § 4, stk. 1 og 2.

Efter § 4, stk. 1, gælder habilitetsreglerne således ikke, hvis det vil være umuligt eller forbundet med væsentlige vanskeligheder at lade en anden træde i den pågældendes sted under sagsbehandlingen. Dette gælder dog ikke for medlemmerne af en kollegial forvaltningsmyndighed, jf. stk. 2, medmindre myndigheden ved at lade den pågældende person udtræde ville miste sin beslutningsdygtighed, eller hvis det af hensyn til myndighedens sammensætning ville give væsentlig betænkelighed, såfremt den pågældende ikke kunne deltage i sagens behandling, og behandlingen ikke kunne udsættes uden væsentlig skade for offentlige eller private interesser.

4.2 Naalakkersuisuts kompetence

Ved inatsisartutlov nr. 26 af 18. november 2010 om Inatsisartut og Naalakkersuisut er det i § 23, stk. 1, fastsat, at formanden for Naalakersuisut fordeler anliggender mellem medlemmerne af Naalakkersuisut.

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 18 af 9. november 2017 om forretningsorden for Naalakkersuisut ("forretningsordenen") er udstedt med hjemmel i inatsisartutlovens § 23, stk. 1. Af forretningsordenens § 1, stk. 1, fremgår, at beføjelser, som er tillagt Naalakkersuisut eller et bestemt medlem af landsstyret, anses som tillagt Naalakkersuisut som Selvstyrets udøvende myndighed.

Af forretningsordenens § 1, stk. 2, fremgår, at beføjelser efter stk. 1 udføres af Naalakkersuisut ved beslutninger, der træffes i medfør af forretningsordenens kapitel 2, medmindre Naalakkersuisut eller formanden for Naalakkersuisut har bemyndiget en Naalakkersuisoq til selv at træffe afgørelse på et nærmere bestemt område.

Efter landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri, er Landsstyret efter § 5 tillagt beføjelse til at fastsætte TAC for bestemte fiskebestande på Grønlands fisketerritorium. Det er således Naalakkersuisut, der i medfør af forretningsordenen § 1, kan vedtage TAC for stenbiderfiskeriet efter fremgangsmåden i forretningsordenens kapitel 2.

I medfør af forretningsordenens § 5, stk. 1, er Naalakkersuisut beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne deltager i et møde.

5. VURDERING

Det er min vurdering, at Formanden ikke havde partsstatus i sagen, jf. landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 1, da Naalakkersuisut behandlede spørgsmålet om stenbiderkvoter den 12. maj 2020. Jeg har herved lagt vægt på, at afgørelsen vedrørte en forhøjelse af stenbiderkvoterne for 2020 og dermed muligheden for, at 992 licenserede fiskere kunne foretage yderligere indhandling af stenbider, hvilket ikke er en aktivitet, Formanden har licens til eller i øvrigt deltager i. Formanden havde derfor efter min vurdering ikke en så væsentlig, direkte og individuel interesse i sagens udfald, at han var at anse som part i sagen efter de forvaltningsretlige regler.

Det har i forbindelse med medieomtalen af sagen været omtalt, at betalingen for leje af Formandens båd skulle være tilgået Formandens hustrus konto. Henset til landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 2, om slægtsinhabilitet er det efter min vurdering underordnet for vurderingen af Formandens habilitet i sagen, hvorvidt en realiseret økonomisk interesse reelt er tilfaldet Formanden eller dennes hustru.

Ligeledes i forbindelse med medieomtalen af sagen har Formanden udtalt, at Lejeren af dennes båd er en ven af Formanden. Jeg er ikke i mit arbejde med sagen blevet forelagt sådanne oplysninger, der har givet anledning til, at disses venskabsniveau karakterises ved en betydelig forbundethed og gensidig hengivenhed. Jeg har således ikke grund til at antage, at venskabet skulle give anledning til at vække tvivl om Formandens upartiskhed i sagen. Jeg har herved lagt vægt på, at adgangen til at statuere inhabilitet på baggrund af et venskab ifølge den juridiske litteratur skal anvendes med en særdeles høj tærskel og således må begrænses til tilfælde, hvor der er tale om et så nært venskab, at der efter omstændighederne i øvrigt bør statueres inhabilitet for at undgå risiko for favorisering af vennen. I den forbindelse har jeg endvidere lagt vægt på, at afgørelsen i sagen er af meget generel karakter og dermed vedrører 992 licenshavere, jf. nedenfor. I den forbindelse henvises til det under afsnit 4.1.1.3 anførte om, at et af hensynene bag at anlægge en særdeles høj tærskel for inhabilitet grundet venskab er, at forvaltningspersoner særligt i små lande må antages at have et netværk af en sådan størrelse, at der ofte vil være sammenfald mellem personer i netværket og i de sager, forvaltningspersonen behandler. Min vurdering er herefter, at der ikke er grundlag for at statuere inhabilitet i medfør af landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 5, på baggrund af Formandens venskab til Lejeren.

Spørgsmålet om Formandens eventuelle inhabilitet, jf. landstingslovens § 3, stk. 1, nr. 1, må herefter afgøres efter, om Formanden, må antages at have haft en væsentlig personlig eller økonomisk interesse i sagen.

5.1 Inhabilitet

I denne sag har Formanden haft en individuel økonomisk interesse i sagens udfald, der kan karakteriseres som et uvedkommende hensyn og dermed potentielt inhabilitetsbegrundende. Det er dog min vurdering, at formanden ikke var inhabil ved behandlingen af sagen i Naalakkersuisut.

Min vurdering beror for det første på den økonomiske fortjenestes størrelse for Formanden. Jeg har lagt til grund, at fortjenesten var indirekte, at omfanget af Formandens økonomiske interesse i afgørelsen må anslås til omkring kr. 5.000,-, hvilket er under eller omkring den ovennævnte bagatelgrænse (i hvert fald omregnet til 2020-værdi i henhold til nettoprisindekset), og at dette var kendeligt på tidspunktet for afgørelsen. Jeg har i den forbindelse desuden lagt vægt på, at lejeaftalen var blevet indgået før afgørelsen om kvoteforhøjelse endsige forslagene om dette blev fremsat. Lejeaftalen har således ikke være motiveret af afgørelsen i Naalakkersuisut.

Jeg har ved min vurdering således lagt til grund, at alene den udleje, der tidsmæssigt ligger efter Naalakkersuisuts afgørelse, og som kan henregnes til afgørelsen, efter min vurdering er relevant for habilitetsspørgsmålet. Derfor skal enhver lejeindtægt, der er oppebåret for perioden fra og med 17. maj 2020 til og med 19. maj 2020, efter min vurdering ligeledes ikke indgå. Jeg har derfor i min vurdering lagt til grund, at alene den lejeindtægt, Formanden har oppebåret i perioden fra og med 13. maj 2020 til og med 16. maj 2020, er at anse som en økonomisk interesse i afgørelsen.

Med henvisning til særligt den praksis, der er refereret under afsnit 4.1.2.1, er det derfor også min vurdering, at omfanget af Formandens økonomiske interesse i sagen var under eller i hvert fald grænsende til den bagatelgrænse på kr. 5.000,- (kr. 6.200,- i 2020), der følger af praksis. I den forbindelse har jeg også tillagt det betydning, at interessen i nærværende sag er indirekte, mens interessen, der begrundede bagatelgrænsen på kr. 5.000,-, var en direkte økonomiske interesse i sager af mere konkret karakter.

For det andet har jeg lagt vægt på, at Formandens økonomiske interesse i sagen alene var indirekte. Jeg har herved lagt vægt på, at afgørelsen muliggjorde yderligere fiskeri efter stenbider, og at Formanden ikke har licens hertil eller i øvrigt selv deltager i fiskeriet efter stenbider. Formanden kunne således ikke realisere den økonomiske interesse som en direkte følge af afgørelsen. Det er dog også min vurdering, at Formanden med en vis sikkerhed i forbindelse med afgørelsen kunne antage, at denne ville realisere den økonomiske interesse. Formandens båd var på tidspunktet for afgørelsen efter det oplyste fortsat i Lejerens varetægt, og der er ikke for mig frembragt oplysninger, der tyder på, at Lejeren ikke havde til hensigt at genoptage fiskeriet efter stenbider ved samtidig anvendelse af Formandens båd. Jeg må således også lægge til grund, at det således også primært er teoretisk, at Formandens økonomiske interesse i sagen som nævnt ovenfor var indirekte, og det må omstændighederne taget i betragtning antages at have været sandsynligt, at Formanden ville realisere den økonomiske interesse som følge af afgørelsen. Jeg lægger i

den forbindelse også til grund, at denne økonomiske interesse tidsmæssigt kunne realiseres umiddelbart efter afgørelsen. Jeg lægger dog samtidigt til grund, at det nærmere omfang af denne gevinst imidlertid var mere usikker. Efter omstændighederne må det lægges til grund, at Formanden ved afgørelsen var bekendt med, at fiskeriet efter stenbider kunne genoptages den 13. maj 2020 og ville slutte senest den 16. maj 2020 i det forvaltningsområde, Lejeren af båden fisker i. Som omtalt sidst i afsnit 3.2 må det derfor kunne lægges til grund, at lejeindtægten under alle omstændigheder ville andrage i omegnen af kr. 5.000,-. Idet Lejeren egenhændigt og efter anvendelsen af båden indberettede antal sejlede timer, havde Formanden ved afgørelsen den 12. maj 2020 dog nok næppe nogen vished for omfanget af den økonomiske interesse, foruden at den af ovenstående grunde måtte andrage i omegnen af kr. 5.000,-. Det bemærkes i den forbindelse, at lejeaftalen – efter det oplyste – ikke forpligtede Lejeren til at anvende Formandens båd, heller ikke efter kvoteforhøjelsen.

For det tredje har jeg lagt til grund, at afgørelsen om forhøjelsen af TAC, som blev truffet af Naalakkersuisut den 12. maj 2020, var af særdeles generel karakter og havde en påvirkning af et betydeligt antal fiskere. Afgørelsen vedrørte således samtlige 992 licenshavere til fiskeri efter stenbider og var afstedkommet af et politisk ønske om at fortsætte fiskeriet med den økonomiske gevinst for fiskerne, dette måtte afstedkomme. Jeg har i den forbindelse også lagt vægt på, at afgørelsen geografisk – efter det oplyste – strækker sig over 7 forvaltningsområder i hele Vestgrønland, og at omfanget af berørte licenshavere svarer til ca. 1,77 % af Grønlands samlede befolkning. Jeg har samtidigt lagt til grund, at der ved afgørelsen ikke er behandlet spørgsmål, der særligt vedrører Formandens forhold, ligesom der ikke ved sagens behandling ses at være foreslået eller vedtaget spørgsmål, der havde til formål at stille Formanden bedre eller i øvrigt anderledes end de, der ellers måtte være påvirket af afgørelsen.

Jeg har i den forbindelse også inddraget, at en væsentlig del af habilitetsreglernes formål er, at der generelt i samfundet er tillid til, at forvaltningen træffer afgørelse uden inddragelse af uvedkommende hensyn, og at Formandens funktion som formand for Naalakkersuisut stiller høje krav til den upartiskhed, samfundet kan forvente, at Formanden udfører denne funktion under iagttagelse af. Dette kan dog efter min opfattelse ikke føre til andet resultat i den nærværende sag henset til de ovenfor beskrevne forhold.

5.2 Underretningspligt

Det er min vurdering, at allerede fordi Formanden har en central rolle i sagsbehandlingen, var Formanden forpligtet til at underrette Naalakkersuisut om den økonomiske interesse, denne havde i sagen. Det var med andre ord ikke så åbenbart, at der ikke forelå inhabilitet, at underretning kunne undlades.

I den forbindelse har jeg lagt vægt på, at Formanden indgik lejeaftalen den 27. april 2020 og var bekendt med, at båden blev anvendt til stenbiderfiskeri. Efter dette tidspunkt burde Formanden således også

have været klar over, at en eventuel forhøjelse af stenbiderkvoten ville medføre en økonomisk gevinst i form af yderligere udleje af båden. Først den 4. og 6. maj 2020 indgik der ansøgninger om kvoteforhøjelser fra KNAPK, som blev drøftet af Formanden og Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug. Den 11. maj 2020 udarbejdede den pågældende Naalakkersuisoq en indstilling, som den 12. maj 2020 blev behandlet i Naalakkersuisut.

Formanden havde således anledning til at orientere Naalakkersuisut om forholdene – hvilket han efter min vurdering også burde have gjort – snarest efter KNAPK's ansøgninger om kvoteforhøjelser og dermed også inden behandlingen i Naalakkersuisut, jf. herved underretningsforpligtelsen i landstingslovens § 6.

Der er ikke for mig frembragt oplysninger om, at Formanden skulle have orienteret Naalakkersuisut om forholdene før efter behandlingen i Naalakkersuisut den 12. maj 2020. Naalakkersuisut fik derfor ikke anledning til at træffe afgørelse om Formandens habilitet, jf. § 6, stk. 2, forud for kvoteforhøjelsen.

-

Såfremt Formandens Departement måtte ønske ovenstående uddybet eller i øvrigt måtte ønske en drøftelse af sagen, står jeg til Departementets rådighed.

København, den 20. juli 2020

Paw Fruerlund
– Partner, Advokat (H)

Ilanngussaq
Bilag 5

INATSISARTUT

Naalakkersuisut Siulittaasuannut

Ulloq: 29. juli 2020

Qanoq nipisattassiissutit tamarmiusut amerlineqarnissaannik Naalakkersuisut ulloq 12. maj 2020-mi aalajangiineranni ingerlatsinermut inatsisitigut attuumassuteqarpallaarsinnaanermut malittarisassat malinneqarsimatiginerannik Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliap misissuinera.

Ilisimasalittut oqaaseqaat, Naalakkersuisunit eqqartuussissuserisoqarfimmit Poul Schmidtimit (Kammeradvokatimit) pissarsiarineqarsimasoq, Naalakkersuisut 2020-mi nipisattassiissutit amerlineqarnissaat pillugu suliamik suliarinninneranni Naalakkersuisut Siulittaasuata attuumassuteqarpallaarsinnaaneranik nalilersuinermik imaqartoq Naalakkersuisunit ulloq 21. juli Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliamut nassiunneqarpoq.

Tamanna pillugu Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut qujassuteqarpoq.

Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliaq nassuiaammik saqqummiussiniarpoq, tamatumani qanoq nipisattassiissutit tamarmiusut amerlineqarnissaannik Naalakkersuisut aalajangiineranni ingerlatsinermut inatsisitigut attuumassuteqarpallaarsinnaanermut malittarisassat malinneqarsimatiginerannik apeqqut ataatsimiititaliamit naliliivigineqarluni.

Kammeradvokatip ilisimasalittut oqaaseqaataa suliamik allaaserinninnermi ilanngunneqassaaq. Taamaammat ilisimasalittut oqaaseqaat pillugu oqaaseqaateqarnissamut Naalakkersuisut Siulittaasuata periarfissinneqarnissaa ataatsimiititaliamit pissusissamisoornerpaatut isumaqarfigineqarpoq, matumani aamma ilisimasalittut oqaaseqaammi kukkunerusinnaasunik paatsoornerusinnaasunillu iluarsiiviginninnissamut periarfissinneqarluni.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut siulittaasuat apeqqutinut ukununnga akissuteqaqqullugu ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq:

1. Eqqartuussissuserisoqarfimmit Poul Schmidtimit (Kammeradvokatimit) Ilisimasalittut oqaaseqaat Naalakkersuisut erseqqissaateqarnissaannut, iluarsiissuteqarnissaannut allatulluunniit oqaaseqaateqarnissaannut tunngavissiiva?

2. Naalakkersuisut suliaq qanoq ilikkagaqarfigaat? Ilisimasalittut oqaaseqaat ingerlatseriaatsinik imaluunniit pinaveersaartitsissutitut malittarisassanik nutaanik eqqussinissamut allannguinissamulluunniit tunngavissiippat?

Akissutip kingusinnerpaamik ulloq 31. juli ataatsimiititaliamit tiguneqarnissaa ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Peqatigitillugu uku assilinerannik tigusaqarnissani ataatsimiititaliap qinnutigissavaa

a) Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiata eqqartuussissuserisoqarfimmut Poul Schmidtimut (Kammeradvokatimut) allakkiaata 6. juunimeersup (suliakkiissutitut allakkiap), kingusinnerusukkullu suliakkiissummut allannguutitut erseqqissaatitulluunniit allakkiaasimasinnaasut.

b) Eqqartuussissuserisoqarfiup Poul Schmidtip (Kammeradvokatip) suliamik nalilersuinermut atugassatut apeqqutaanut Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiata akissutaasa.

c) Suliaq pillugu inatsisilerinikkut nalilersuinerup Siulittaasup Naalakkersuisoqarfianit eqqartuussissuserisoqarfimmut Poul Schmidtimut (Kammeradvokatimut) nassiunneqarsimasup kiisalu Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiata eqqartuussissuserisoqarfiullu Poul Schmidtip (Kammeradvokatip) akornanni allakkatigut attaveqatigiissimanerit tamatumunnga attuumassuteqartut tamarmik.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Erik Jensen
Kukkunersiuinermut Ataatsimiititaliami Siulittaasoq

Naalakkersuisut Siulittaasuat
Formanden for Naalakkersuisut

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilanngussaq
Bilag 6

Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliamut

Inatsisartut Allattoqarfiat

E-mail: inatsisartut@inatsisartut.gl

Assilinera: stquo@ina.alla.gl

Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliamut apeqqutinut malitseqartitsissutaasunut akissut

31-07-2020
Suliaq nr. 2020 - 10023
Dok. nr. 14373117

Postboks 1015
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 50 02
E-mail: govsec@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Asasara Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliaq

Naalakkersuisut nipisaat suaannut TAC-it 2020-mi qaffanneqarnissaat pillugu ulloq 12. maj 2020 aalajangiimmata, suliamut attuumassuteqannginnissaq pillugu pisortat ingerlatsineranni maleruagassat malinneqarsimanersut, ataatsimiititaliap misissuinera pillugu Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliap ulloq 29. juli 2020 ilisimatippaanga.

Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliap tassunga atatillugu apeqqutit makkua akissuteqarfigeqqullugit qinnuigaanga:

1. Naalakkersuisut erseqqissaanissaanut, naqqiissuteqarnissaannut imaluunniit allanik oqaaseqarnissaannut, Eqqartuussissuserisut suliffeqarfianit Poul Schmidt-imit (Kammeradvokaten) ilisimasalittut nassuiaat, pissutissaqalersitsiva?
2. Naalakkersuisut suliaq qanoq ilinniarfigaat? Naalakkersuisut suleriaasissanik imaluunniit sillimaniarluni maleruagassanik nutaanik atuutsitsilernissaannut imaluunniit allanngortitsinissaannut ilisimasalittut nassuiaat, pissutissaqalersitsiva?

Akissuteqaatip kingusinnerpaamik ulloq 31. juli 2020 ataatsimiititaliami tiguneqareersimanissaa, peqatigisaanillu suliami allakkiat arlallit assilineri ilanngullugit Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliap qinnutigaa.

Aallarniutigalugu ataatsimiititaliap saaffiginninneranut aammalu apeqqutinut taaneqartunut Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliaq qutsavigaara. Nipisaat suaannik pisassiissutinik qaffaanerup Naalakkersuisuni suliarineqarneranut atatillugu Siulittaasup suliamut attuumassuteqarpallaarsimannginnera pillugu Eqqartuussissuserisut suliffeqarfianit Poul Schmith-imit ilisimasalittut nassuiaat, tamanut saqqummiunneqarnissaa sioqqullugu Naalakkersuisut Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliamut nassiussaat, Kukkunersiuinermut ataatsimiititaliap tigulluaraa, tassunga atatillugu maluginiarpara.

Paasissutissiissutigineqartut aallaavigalugit isumaqarpunga Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiata Poul Schmith-ip ilisimasalittut nassuiaataani malittarisassat nalinginnaasut, angallatima attartortinnissaa pillugu isumaqatigiissummut tunngatillugu pissusiviusut, kiisalu suleriaaseq, inuup suliamik pineqartutut ittumik suliarinninnermi suliamut attuumassuteqarpallaarnera pillugu nalilersuinermi isiginiarneqartussaq, sukumiisumik tamakkiisumillu nassuiarneqartut.

2020-imi nipisaat suaannut TAC-it qaffanneqarnissaat pillugu Naalakkersuisut suliarinninneranni peqataaninnut atatillugu suliamut attuumassuteqarpallaartoqanngitsoq, atorfilittama uangalu qularutiginngilluinnarsimavarput. Kisianni nalornissuteqarnerup, tamanna pillugu politikerinit aammalu tusagassiuutini qaqinneqartup qanoq ittuunera pissutigalugu, Eqqartuussissuserisut suliffeqarfianit Poul Schmith-imit suliamut immikkut ilisimasalittut

avataaneersutut nalilersuititsinissaq Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata naapertuutsissimavaa. Tamatumani ilaatigut suliap suliarineqarnerani peqataanera eqqarsaatigalugu, matuma siuliani taaneqartunit allaanerusumik isiginnittoqartariaqarnersoq imaluunniit suliami allatigut pissutsinik eqqumaffigineqartariaqartunik imaluunniit malitseqartinneqartariaqartunik pisoqarnersoq, paasinarsisinniarneqarpoq.

Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiata Poul Schmiths-ip ilisimasalittut nassuiaataani eqikkaasoqarpoq, Naalakkersuisuts beslutning ulloq 12. maj 2020 aalajangiineranni peqataanera suliamut attuumassuteqannginnissaq pillugu maleruagassanik unioqqutitsinerusimanngitsoq.

Tassunga atatillugu erseqqissarneqarpoq, aningaasaqarnikkut iluanaaruteqarnissamik periarfissaqarnerata malitsigisaanik imaluunniit angallammik attartortup ikinngutiginerata malitsigisaanik, 2020-mi nipisaat suaannut TAC-inik allanngortitsinissaq pillugu Naalakkersuisuni aalajangiinermi suliamut attuumassuteqarpallaarnermik malitseqartumik taamatut uanga soqutigisaqarsimanngitsunga.

Tamanna tunngavigalugu maluginiarsinnaasimavara, Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiata Poul Schmiths-ip suliamut attuumassuteqarpallaarnermut apeqqummut eqikkaalluni naliliinera, Naalakkersuisuni suliap suliarineqarnerani peqataaninnut tunngaviusumut paasinninnermut naapertuuttoq.

Ulloq 26. april 2020 ilisarisimasannut angallatinnik attartortitsisimaneq pillugu isumaqatigiissutigisara pillugu, nipisaat suaannik pisassiissutinik qaffaanissaq pillugu suliap maajip qaammataani suliarineqarneranut atatillugu Naalakkersuisut ilisimatissimasariaqaraluarikka, Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiata Poul Schmith-ip aamma ilisimasalittut nassuiaammini erseqqissarpaa. Tamatumani suliap suliarineqarnerani peqataanissamut suliamut attuumassuteqarpallaarsimannginnersunga apeqqutaanani.

Suliamut attuumassuteqarpallaartoqanngitsoq ersarilluinnanngitsoq, ilisimatitsinissaq pinngitsoorsinnaalluni, Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiat Poul Schmiths-ip naliliinera tusaatissatut tiguara. Naalakkersuisuni suliap suliarineqarnerani peqataagama, tassunga tunngasoq pisariaqartumik eqqumaffiginngitsoorsimagakku ajuusaarutigaara.

Naalakkersuisuni ilaasortat akornanni kiisalu Naalakkersuisoqarfinni tassunga tunngasortaata pisariaqartumik eqqumaffigineqarnissaa, Naalakkersuisut sulineranni siunissami qanoq qulakkeerneqarsinnaanersoq, Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiata Poul Schmiths-ip ilisimasalittut nassuiaataani oqaseqaatit tunngavigalugit Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia malittarisassanut atuutereersunut allannguutissanut siunnersuuteqaqqullugu qinnuigaara.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen